

Managementsamenvatting in duizend woorden

Rapportage Vertrouwenspersoon Herindeling/Zelfstandigheid Scherpenzeel

Begin december 2020 heeft de locoburgemeester van Scherpenzeel (Gld) mij verzocht als vertrouwenspersoon te fungeren voor mensen die zich belemmerd voelen in hun meningsuiting gedurende de discussie over het herindelen of zelfstandig blijven van de gemeente. Aanleiding waren zorgen in die richting van de Gelderse gedeputeerde Marking.

Zorgen over de aard van de discussie

Via een speciaal mailadres en telefoonnummer zijn in de maand december twaalf meldingen binnengekomen. Een aantal daarvan is afkomstig van voorstanders van zelfstandig blijven, de meeste komen van voorstanders van herindeling. Op één na kwamen alle reacties binnen via de mail. In vier gevallen is aanvullend een gesprek gehouden via telefoon of Teams. Een aantal reacties is kort en krachtig, andere zijn langer en voorzien van meerdere voorbeelden. De reacties tonen zorgen over de aard van de herindelingsdiscussie in de politiek en/of in de gemeenschap Scherpenzeel. Vooral mensen die maatschappelijk actief zijn signaleren een verharding in de verhoudingen, zowel in het dorp als in de politiek. Er is kritiek op het optreden van de politiek en de media en de invloed daarvan op de toon van het debat in het dorp. Hier en daar klinkt er inhoudelijke kritiek op besluiten, die volgens respondenten ten onrechte vooruitlopen op een zelfstandige toekomst van de gemeente. Een aantal respondenten geeft expliciet aan blij te zijn met het instellen van een vertrouwenspersoon.

Twaalf reacties: niet representatief; wel een signaal

Een respons van twaalf reacties is te klein om algemene conclusies te trekken over de gevoelde belemmeringen. Maar elk signaal is er één en kan staan voor de zorgen van meerdere mensen. Een beknopte beschrijving per respondent is hieronder geanonimiseerd opgenomen. Deze samenvatting bevat geen inhoudelijk oordeel over de herindeling, maar spiegelt wat respondenten ervaren in de polemiek erover. Respondenten is beloofd dat deze rapportage geanonimiseerd zou zijn. Feiten, opinies en omstandigheden mogen niet herleidbaar zijn naar individuen. Dit om te zorgen dat mensen zich vertrouwelijk en vrij durven te uiten. Anonieme reacties zijn niet binnengekomen; de gegevens van alle respondenten en specifiek genoemde voorbeelden zijn bij de vertrouwenspersoon bekend.

Respondent 1

Respondent is tevreden met het dorp en de voorzieningen. Betrokkene vindt dat de gemeente de inwoners vrij laat om een mening te geven. Druk komt juist van de provincie. Die het gevoel geeft dat de herindeling wordt doorgedrukt. Niet alles is perfect in het dorp, maar de tevredenheid zal niet stijgen door samen te gaan met Barneveld. Wel kost het veel geld en inspanning om samen te gaan.

Respondent 2

Respondent voelt zich niet beperkt in zijn uitingen, maar merkt wel dat hij/zij geen behoefte voelt om de eigen mening uit te spreken tegen mensen die overtuigd en emotioneel voorstander van zelfstandigheid zijn. Betrokkene wil de relaties in het dorp goed houden.

Respondent 3

Respondent voelt zich niet persoonlijk bedreigd, maar heeft een onaangenaam gevoel over de wijze waarop het College handelt richting oppositie en provincie. Betrokkene vreest dat een serieus debat niet meer gevoerd kan worden

Respondent 4 (duo)

Betrokkenen bespeuren dat in het sociale leven je opvattingen over wel of niet herindelen een rol zijn gaan spelen. Op sociale media wordt de sfeer van het debat eenzijdig door een kleine groep bepaald. De balans in de discussie wordt gemist. Soms wordt men er ongewild in betrokken.

Respondent 5

Respondent ervaart dat een genuanceerde opvatting niet mogelijk is en ervaart dat de discussie soms ontspoord en persoonlijk tot zelfs beledigend wordt gemaakt. Betrokkene noemt een aantal voorvallen, waarbij mensen zich onaangenaam bejegend voelen als ze niet meedoen aan uitingen of acties voor zelfstandigheid. Het College zou geen vijandbeeld moeten creëren tegen mensen die voor herindeling zijn.

Respondent 6

Betrokkene voelt zich goed een actieve Scherpenzeeler, maar is voorzichtiger geworden in het geven van meningen over herindeling. Omdat er geen ruimte gevoeld wordt voor een open discussie, stelt betrokkene zich terughoudend op in het debat, inmiddels ook over onderwerpen die die op zichzelf niks te maken hebben met de herindelingsdiscussie.

Respondent 7

Betrokkene vindt het huidige College te eenzijdig gericht op zelfstandigheid en maakt zich zorgen over de tweespalt in het dorp en de verzurende verhoudingen. In deze sfeer aarzelt betrokkene ook om bij te dragen aan andere maatschappelijke thema's in het dorp.

Respondent 8

Betrokkene staat midden in de Scherpenzeelse samenleving. Deze respondent stoort zich vooral aan de eenzijdige berichtgeving in de lokale krant en de toon en bejegening op sociale media van mensen met een andere mening. Ook in contacten op straat signaleert deze respondent een verharding in de omgang met elkaar.

Respondent 9

Respondent is actief binnen de gemeente en maakt zich zorgen over de vrije meningsuiting. Contacten met de gemeente en oplossen van problemen vindt deze respondent ingewikkelder geworden. Respondent maakt zich zorgen over de werkdruk en het verloop binnen de ambtelijke organisatie. Het College-optreden richting Raad, provincie en de vorige waarnemend-burgemeester wordt ondermaats gevonden. Respondent roept de provincie op een eind te maken aan de bestuurlijke chaos in Scherpenzeel.

Respondent 10

Betrokkene vindt de berichtgeving eenzijdig tegen herindeling en vreest dat mensen in organisaties die afhankelijk zijn van gemeentelijke subsidies niet meer vrijuit een ander

geluid kunnen laten horen. Lokaal bestuur en lokale media zitten te dicht op de bevolking en hebben te weinig professionele afstand. Daar zou de provincie iets aan moeten doen.

Respondent 11

Respondent ziet geen samenwerking meer in de gemeenschap. Intimidatie is een te zwaar woord, maar er zijn wel tegenstellingen ontstaan die er nooit geweest zijn.

Deze respondent ziet vervelende dingen en voelt zich niet vrij om openlijk iets te vinden over wel of niet herindelen.

Respondent 12

Respondent maakt zich zorgen over de politieke verhoudingen en met name de wijze waarop de Collegewisseling van 2019 tot stand is gekomen. Dat heeft goede mensen waaronder de vorige waarnemend-burgemeester beschadigd. De bestuurskracht verminderd, zelfstandigheid het enige mantra en dat leidt op meerdere terreinen tot verkeerde besluitvorming. Betrokkene hoopt dat er bijgestuurd kan worden en dat er weer normale gesprekken gevoerd kunnen worden in het belang van de inwoners.

Frits Lintmeijer

Januari 2021